

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157

นางสมศรี รัตนศรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

Email: somsri.rattanasri11@gmail.com

บทคัดย่อ

โรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ผู้ปกครองบางส่วนไปทำงานต่างจังหวัด ปล่อยลูกให้อยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ก่อให้เกิดปัญหาการเลี้ยงดูและอื่น ๆ ตามมาเป็นลำดับ การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 2) เปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน และ 3) ศึกษาแนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 4 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหาได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน จัดเก็บข้อมูลนักเรียนครบถ้วน และมีการประสานกับผู้ปกครอง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง ครูควรมีข้อมูลนักเรียนครอบคลุมทุกด้าน แบ่งกลุ่มนักเรียนได้ชัดเจน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนยากจนให้มีรายได้ระหว่างเรียนหรือมีทักษะในการสร้างอาชีพ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควรจัดกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนหรือด้อยโอกาสอย่างหลากหลาย และ 5) ด้านการส่งต่อ นักเรียน คือ โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการส่งต่ออย่างชัดเจนทั้งส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอกสำหรับข้อเสนอแนะครั้งต่อไป คือ 1) ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจنگโก มิตรภาพที่ 157 ให้ตรงกับสภาพปัญหา และ 2) ควรมีการศึกษาพัฒนาการบริหารงานอาชีพแบบบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ : สภาพปัญหา,แนวทางแก้ปัญหา,ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน,โรงเรียนชุมชนวัดจنگโกมิตรภาพที่ 157

Conditions of Problems And Approaches for Implementing the Student Assistance Scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 School.

Mrs. Somsri Rattanasri

Lopburi Primary Educational Service Area Office 2

Email: somsri.rattanasri11@gmail.com

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the conditions of problems for implementing the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school, 2) compare the perspective of teachers, school committees, parents, and students on the conditions of problems for implementing the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school, and 3) investigate possible approaches and suggestions approaches for implementing the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school. The sample groups were teachers, school committees, parents and students of Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school, academic year 2019. The 220 subjective were based on the Crazy and Morgan tables. It was a 5-level estimator questionnaire of 4 issues concerning the implementation of the student support system in 5 aspects. The data were analyzed by finding the percentage, mean, and deviation standard, one-way ANOVA and pairwise comparison according to the Chef's method. The results indicated that 1) The overall and individual problems for implementing the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school were at a high level. In this case, each element was considered, it was discovered that each had a significant level of issues. The averages for student promotion and development, student preventive and issue resolution, student screening, individual student recognition, and referral were arranged in descending order. 2) The comparison of the perspective of teachers, school committees, parents, and students on the conditions of problems for implementing the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school was a statistically significant difference at the .05 level. 3) The suggestions for approaches are 1) for individual student recognition, all pupils should get regular and consistent home visits from the school, 2) for student screening aspect, Meetings between parents, teachers, and students should be arranged to discuss student screening in order to better understand school policies, 3) for student promotion and development, schools should plan programs to assist impoverished children in earning a variety of revenue, 4) for student preventive and issue resolution, Schools should provide scholarships or activities to assist poor or disadvantaged students, and 5) for referral aspect, Schools should establish a clear procedure for internal and external referrals. For further suggestions, 1) there should improve the student assistance scheme at Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school to be consistent with conditional problems leading and 2) there should be an investigate on the development of integrated career management according to the Sufficiency Economy Project.

Key words : Conditions of Problems , Approaches for Implementing, Implementing the Student Assistance Scheme , Chumchon Wadjongko Mittaphap Tee 157 school

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน โลกได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติทั้งทางสังคม เศรษฐกิจการเมืองและเทคโนโลยี ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่ประเทศต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อยๆ และระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต ดังนั้นคุณภาพของระบบการศึกษา ตลอดจนสมรรถนะ และทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา จึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนไทยในการพัฒนาประเทศในอนาคต ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงต้องเตรียมเยาวชน ให้มีความรู้ มีความสามารถปรับตัว มีคุณลักษณะ สำคัญในทักษะการดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทัน มีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสม และเพียงพอ มีการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความกังวลใจเกี่ยวกับข้อมูลสถิติจำนวนนักเรียนที่ ประสบความล้มเหลวในการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีมีสถิตินักเรียนจำนวนมาก ที่ประสบความล้มเหลวในการศึกษาซึ่ง สันติสุข สันติศาสนสุข (2552, หน้า 87) ได้ศึกษาสาเหตุดังกล่าว พบว่า นักเรียนที่ประสบความล้มเหลวในการศึกษา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาครอบครัว ปัญหาความยากจน มีภาระต้องดูแลช่วยเหลือคนในครอบครัว ปรับตัวเข้ากับ สังคมในโรงเรียนไม่ได้ ไม่ชอบวิธีสอนของครู ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ตัวนักเรียนเองที่ขาดแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ และหากปล่อยให้นักเรียน แม้เพียงคนเดียวหลุดออกจากระบบการศึกษานั้นหมายถึง ความสูญเสียอย่าง ประเมินค่าไม่ได้ ทั้งในแง่เศรษฐศาสตร์ โอกาสในการพัฒนาสังคม และความรู้สึกละเลยของผู้ปกครองที่หวังจะให้ โรงเรียนสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เด็กและเยาวชน หากโรงเรียนไม่คิดที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังปล่อยปละละเลยให้ นักเรียนหลุดออกจากระบบการศึกษา แล้วไปสร้างปัญหาให้สังคมอย่างที่ใครก็คาดไม่ถึง โรงเรียนจะเป็นสถาบันทาง สังคมที่อยู่เป็นที่พึ่งของสังคมได้อย่างไร ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นองค์กรหลักใน การนำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติได้กำหนดแนวทางการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาใน สังกัดทุกแห่งดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนดมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ปัญหาและการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา

โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ผู้ปกครองบางส่วนไปทำงานต่างจังหวัดปล่อยลูกให้อยู่กับปู่ ย่า ตายายก่อให้เกิดปัญหาการ เลี้ยงดู นักเรียนขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้ปกครองนักเรียนบางคนหาเช้ากินค่ำ ทำให้ส่งผลต่อปัญหาการขาดเรียนของ นักเรียนเพื่อไปรับจ้างหาเงินช่วยผู้ปกครอง และการไม่ได้ศึกษาต่อและนักเรียนบางคนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือ นักเรียนซึ่งนักเรียนทุกคนควรได้รับการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึง ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และจุดเน้นในการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ด้าน ของ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, หน้า 2) ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้าน การคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ปีการศึกษา 2562

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชน วัดจวงโก มิตรภาพที่ 157

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157

3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157

ระเบียบวิธีวิจัย

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 487 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน และกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.แบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ตามทัศนะของคณะครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 4 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามคณะครู ฉบับที่ 2 แบบสอบถาม คณะกรรมการสถานศึกษา ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามผู้ปกครอง และฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามนักเรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามทัศนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ซึ่งมีประเด็นคำถามรวม 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) การส่งต่อ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (สุริย์ ศิริโคคาภิรมย์, 2546, หน้า 139-140)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ข้อเสนอแนะ/ แนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ได้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ระดับ 0.707 ฉบับที่ 2 ที่ระดับ 0.702 ฉบับที่ 3 ที่ระดับ 0.798 และฉบับที่ 4 ที่ระดับ 0.732

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า

สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ตามทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยรวมของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 ใน 5 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย 3 ลำดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมาก รองลงมา ได้แก่ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน

ทัศนะของคณะครู โดยรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาได้แก่ข้อที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ข้อที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

คณะกรรมการสถานศึกษา โดยรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ข้อที่ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาได้แก่ ข้อ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ด้านการส่งต่อซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ผู้ปกครอง โดยรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมาได้แก่ข้อที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ข้อที่ 2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

นักเรียน โดยรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ข้อที่ 3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน รองลงมาได้แก่ข้อที่ 4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ข้อ 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่าคณะครูมีทัศนะแตกต่างจากผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คณะกรรมการสถานศึกษา มีทัศนะแตกต่างจากผู้ปกครอง และนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ปกครองมีทัศนะแตกต่างจากนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ อยากให้ครูประจำชั้นมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลทุกคนถูกต้องตามความเป็นจริง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ได้แก่ อยากให้ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวมีความเป็นกันเองรับฟังความคิดเห็นหรือปัญหาต่าง ๆ 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ได้แก่ อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนโดยให้ครูหากิจกรรมให้ทำพร้อมมีวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนกิจกรรม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ได้แก่ อยากให้ครูประจำชั้นเข้าใจนักเรียนทุกคนและมีความเป็นกันเองเมื่อนักเรียนพบปัญหาต่าง ๆ สามารถปรึกษาได้ และ 5) ด้านการส่งต่อ ได้แก่ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีตามระเบียบของโรงเรียนและต้องถูกส่งต่อขอให้ครูประจำชั้นชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจโดยไม่มีการทำโทษจากผู้ปกครอง

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีสภาพปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมากและมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ครอบครัวย้ายมาบ้านนักเรียนนั้นน้อยเกินไป ทำให้ไม่ทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนรายบุคคลครอบคลุมทุกด้าน ส่งผลต่อกระบวนการควบคุมและแก้ไข้ปัญหา และการคัดกรองนักเรียนในแต่ละกลุ่ม ครูไม่มีข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมนักเรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย วิจิตร วงเวียน (2557, หน้า 95) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรอง และด้านการส่งต่อ

ส่วนผลการศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 จำแนกตามรายด้าน มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตามทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวมเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะนักเรียนในเขตบริการมีหลายหมู่บ้านและมีระยะทางห่างไกล

จากโรงเรียน ประกอบกับ ครูประจำชั้นมีภาระงานมากไม่มีเวลาออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูขาดการติดต่อสื่อสารที่ดีกับผู้ปกครองอย่างหลายช่องทาง การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนในระเบียบสะสมไม่ครบถ้วน ทำให้ครูไม่เข้าใจสภาพปัญหาและรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพียรฉวี เปรมดิษฐกุล (2559, หน้า 84) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเมืองพัทยา 7 (บ้านหนองพังแค) ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและแนวทางการพัฒนา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเมืองพัทยา 7 (บ้านหนองพังแค) สังกัดสำนักการศึกษาเมืองพัทยา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

ตามทัศนะของคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เครื่องมือคัดกรองยังไม่มีคุณภาพครอบคลุมทุกด้าน ส่งผลให้การนำผลที่ได้จากการคัดกรองจากกลุ่มต่าง ๆ ไม่ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจิตรา ช่วงโชติ (2556, หน้า 54-56) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาโดยรวมของโรงเรียนคือ ขาดระบบบริหารจัดการ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไม่มีคำสั่งตั้งคณะกรรมการที่ชัดเจน มีลักษณะการทำงาน แบบพึ่งพาอาศัยกัน ครูมีภาระงานมาก ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนน้อย

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ตามทัศนะของคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญ ขาดการส่งเสริมสนับสนุน การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างหลากหลาย ผู้บริหารโรงเรียนควร สนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับผลการวิจัยของจงจิตร สิงห์ทอง (2558, หน้า 68) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงาน เขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงาน เขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ตามทัศนะของคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสภาพการณ์ในปัจจุบันภาระงานครูมาก จึงไม่มีเวลาในการให้คำปรึกษากับนักเรียน เมื่อเกิดปัญหา ไม่มีเวลาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนที่มีปัญหาขาดการประสานงานที่ดีร่วมกับผู้ปกครอง นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ อาจมีความรู้สึกเป็นปมด้อยเมื่อมาโรงเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ทำให้ปัญหาต่าง ๆ ถูกปล่อยปะละเลยไม่ได้รับการกำกับ ติดตามและแก้ไขอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณวัตร สีหอม (2556, หน้า 100) ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

5. ด้านการส่งต่อ

ตามทัศนะของคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่ามีปัญหาโดยรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดความชัดเจนในการดำเนินการจัดการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการส่งต่อนักเรียนแต่ละกรณี และส่งไปยังหน่วยงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง การดำเนินงานในการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอก ขาดการสนับสนุนในการให้ความร่วมมือในการส่งต่อนักเรียนของผู้ปกครองหรือเครือข่าย หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรัตน์ พักโพธิ์เย็น (2557, หน้า 60) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนวัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า คณะครูกับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษากับผู้ปกครองและนักเรียน ผู้ปกครองกับนักเรียน มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรงจะมีความรู้ ความเข้าใจ ค่อนข้างละเอียด มากกว่าผู้ปกครองและกลุ่มอื่น ๆ สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้สนับสนุน และกำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะ ไม่ได้ร่วมลงมือปฏิบัติอย่างใกล้ชิดที่โรงเรียนแต่มีความรู้ ความเข้าใจ การดำเนินงานค่อนข้างละเอียดกว่า ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน เป็นกลุ่มที่รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานทางอ้อม จะรับทราบรายละเอียดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนนักเรียนเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง แต่จะไม่ทราบรายละเอียดเชิงลึกมากนัก เมื่อพิจารณาทางด้านมีข้อค้นพบที่อธิบายได้ ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเมื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่ามีทัศนะต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าคู่ที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คณะครูกับผู้ปกครอง นักเรียนและนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษากับผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคณะครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยตรง รับทราบสภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลได้เป็นอย่างดี จึงมีทัศนะที่แตกต่างจากผู้ปกครองและนักเรียน ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษามีการร่วมวางแผนการดำเนินงาน การกำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน จึงรับทราบสภาพการเก็บรวบรวมข้อมูลของคณะครูเชิงลึกมากกว่าผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าคู่ที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คณะครูกับผู้ปกครองและนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษากับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า คณะครูเป็นผู้รับทราบการดำเนินกิจกรรมงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยตรง มีความรู้ ความเข้าใจ เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน มากกว่าผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษามีโอกาสเข้าร่วมประชุมวางแผน วิเคราะห์สภาพปัญหา และรับทราบเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนร่วมกับทางโรงเรียน จึงมีความรู้ ความเข้าใจค่อนข้างละเอียดมากกว่า ผู้ปกครองและนักเรียน

ที่ไม่ได้เป็นคณะกรรมการคัดกรองนักเรียนจะไม่รู้รายละเอียดในการคัดกรองนักเรียนมากนัก สำหรับผู้ปกครองมีทัศนะแตกต่างจากนักเรียนทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความใกล้ชิดกับโรงเรียนซึ่งต้องรู้ถึงเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนโรงเรียนอย่างชัดเจนจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารกฎระเบียบหรือบทลงโทษต่าง ๆ ของโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครองที่ไม่ค่อยได้เข้ามาในโรงเรียนมากนัก

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจวงโก มิตรภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าคู่ที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คณะครูกับผู้ปกครองและนักเรียน ผู้ปกครองกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดกิจกรรมและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนโดยตรง ทำให้ทราบถึงโอกาสและข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนกับนักเรียนมีทัศนะที่ต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองจะรับรู้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนจากการประชุมผู้ปกครองชั้น

เรียน การบอกเล่า หรือจากสารสัมพันธ์ของโรงเรียน ซึ่งจะไม่ครอบคลุมมากนัก ส่วนนักเรียนจะเป็นผู้ได้รับการส่งเสริมและปฏิบัติโดยตรงและมีวัยที่แตกต่างจากผู้ปกครองจึงมีทัศนคติความสนใจ ไม่เหมือนกับผู้ปกครอง

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคำแนะนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจตุรโก มิตราภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าคู่ที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่คณะครูกับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะครูเป็นปฏิบัติโดยตรงจึงรู้ถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่โรงเรียนอย่างชัดเจน ส่วนผู้ปกครองนักเรียนไม่ได้ใกล้ชิดกับโรงเรียนและไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับนักเรียนเมื่อมาโรงเรียนจึงไม่รู้พฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นอย่างไรเมื่ออยู่โรงเรียน ประกอบกับผู้ปกครองนักเรียนต้องไปประกอบอาชีพเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีเวลามาพบครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนเมื่อมีการประชุมผู้ปกครองทำให้ไม่รู้พฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นและหาทางช่วยกันป้องกันและแก้ไข

2.5 ด้านการส่งต่อ เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคำแนะนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดจตุรโก มิตราภาพที่ 157 พบว่า มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่าคู่ที่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ คณะครูกับผู้ปกครองและนักเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนและรู้ถึงพฤติกรรมหรือปัญหาที่ต้องแก้ไขของนักเรียน แต่ครูอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ปกครองนักเรียนเนื่องจากขาดการสื่อสารกับผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ จะไม่ค่อยมีเวลาใกล้ชิดกับนักเรียนซึ่งเป็นบุตร หลาน จึงไม่ทราบว่านักเรียนมีปัญหาคือต้องการแก้ไข ส่วนนักเรียนอาจจะมีความวิตกกังวลในการคิดไม่มากนักขาดความรับผิดชอบและขาดการพิจารณาด้วยเหตุผลต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ทำให้อาจมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้นได้ ทำให้คณะครูมีทัศนะที่แตกต่างกับผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ เรณู ศรีสุภา (2555, หน้า 97) ที่ศึกษาผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามสถานภาพของครูและนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สรุปข้อเสนอแนะของคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่

3.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนในทะเบียนสะสมครบถ้วน มีการประสานกับผู้ปกครองอย่างหลายช่องทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ พักโพธิ์เย็น (2557, หน้า 62) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูในวัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3 กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดเวลาและความสะดวกให้ครูในการเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนหาวิธีการให้ผู้ปกครองนักเรียน ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และณัฐวิภา คำปิ่นศรี (2559, หน้า 8) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 กล่าวว่า วิธีการที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำชั้นจะต้องศึกษานักเรียนในความรับผิดชอบของตนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนทุกคน ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างหลายรูปแบบ

3.2 ด้านการคัดกรอง คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน คณะครู และนักเรียนเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวควรมีข้อมูลนักเรียนครอบคลุมทุกด้านและสามารถแบ่งกลุ่มนักเรียนได้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มินตรา ขอเอื้องกลาง (2557, หน้า 73) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 พบว่า แนว

ทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนให้มีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน ครูควรเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับและควรประสานผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน

3.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนยากจนให้สามารถหารายได้ระหว่างเรียน หรือมีทักษะในการสร้างอาชีพในอนาคตได้อย่างหลากหลาย น่าสนใจ และควรจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม สนับสนุนงบประมาณ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์หรือในการดำเนินกิจกรรมตามที่นักเรียนสนใจอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา ชุมหล่อ (2557, หน้า 126) กล่าวถึงความพอใจของนักเรียนต่อการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ด้านอาชีพ ว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูทุกคนมีความตระหนักในความสำคัญการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านอาชีพ ดังนั้นจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การพิจารณาตัวบุคคลในด้านต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณา ว่า ผู้เรียนควรเลือกอาชีพ และ ชุดิมา ถาวรแก้ว (2559, หน้า 14) กล่าวว่า การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ให้มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้น

3.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรจัดหาทุนการศึกษา หรือจัดกิจกรรม ช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนหรือด้อยโอกาสอย่างหลากหลาย มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองทุกครั้งที่พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เพื่อหาทางช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิตา ภาชนะโน (2556, หน้า 73) กล่าวว่า ครูควรสร้างความศรัทธา ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนักเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม จัดแบ่งเวลาพบปะพูดคุยกับนักเรียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กยังขาดความศรัทธาในตัวครูที่ปรึกษา ไม่กล้าที่จะระบายอารมณ์ หรือปัญหาต่าง ๆ ให้ครูที่ปรึกษารับฟัง เพราะกลัวความลับจะถูกเปิดเผย ครูต้องมีเทคนิค การถ่ายทอด การจัดกิจกรรมที่จะทำให้แก่เด็ก เพื่อที่ว่าเด็กจะได้เกิดความสนใจและร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่และครูควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กให้ได้มากที่สุด มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนและเพิ่มการสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างจริงจังมากกว่าเดิมเพื่อการหาวิธีช่วยเหลือนักเรียน

3.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน พบว่า มีข้อเสนอแนะ คือ โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการส่งต่ออย่างชัดเจนทั้งส่งต่อภายในและส่งต่อภายนอก มีการประชุมกับผู้เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่จะส่งต่อ และกรณีส่งต่อภายนอกโรงเรียน ครูประจำชั้นควรอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหา ประสานกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ณัฐวิภา คำปันศรี (2559, หน้า 9) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 กล่าวว่า กระบวนการของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นดำเนินการตามกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนแล้วยังไม่สามารถแก้ปัญหา โดยวิธีการต่าง ๆ แล้วนักเรียนยังมีพฤติกรรม ไม่ดีขึ้นหรือรุนแรงยากต่อการแก้ไข ต้องดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ 2 แบบคือ การส่งต่อภายใน เพื่อให้ครูที่มีความสามารถที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้ตามลักษณะของปัญหา และการส่งต่อภายนอก แต่งตั้งคณะกรรมการการประเมินการส่งต่อนักเรียน และส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญนอกสถานศึกษา มีการจัดทำแบบบันทึกกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างชัดเจน มีการประเมินผล และรายงานผลหลังการดำเนินงานทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดจโกล มีตรภาพที่ 157ให้ตรงกับสภาพปัญหา
2. ควรมีการศึกษาพัฒนาการบริหารงานอาชีพแบบบูรณาตามโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- จงจิตร สิงห์ทอง. (2558). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ประสานงานเขตพื้นที่การศึกษาสอยดาวเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุติมา ถาวรแก้ว. (2559). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของ สถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (ปทุมธานี-สระบุรี). วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐวิภา คำปันศรี. (2559). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปณวัตร สีหอม. (2556). ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่าย เข้ม-โพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพียรฉวี เปรมดิษฐ์กุล. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเมืองพิทยา 7 (บ้านหนองพังแค). งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. มินตรา ขอเชือกกลาง. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มินตรา ขอเชือกกลาง. (2557). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรณู ศรีสุภา. (2555). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา ภาชนะโน. (2556). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนบ้านทัพหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตร วงเวียน. (2557). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 2. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา ชุมหล่อ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศิริรัตน์ พักโพธิ์เย็น. (2557). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียน วัดสุทธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติสุข สันติศาสนสุข. (2552). องค์ความรู้เรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. วารสารวิชาการ, 12 (1), 86.
- สุจิตรา ช่างโชติ. (2556). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประจำปี 2562. เอกสารประกอบการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.
- สุรียรี ศิริโกภากรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สบุรี: ฝายเอกสารพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

